

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA  
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI HUZURIDAGI BILIM VA  
MALAKALARNI BAHOLASH AGENTLIGI

# AXBOROTNOMA

## BULLETIN

2  

---

2025

Toshkent

## “AXBOROTNOMA”

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi  
Bilim va malakalarni baholash agentligi  
ilmiy-uslubiy jurnali  
Bir yilda 4 marta chiqadi.  
O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 2007-yil 19-aprelda qayta ro'yxatdan o'tkazilgan.  
Guvohnoma № 0247

### Ta'sischi:

Bilim va malakalarni baholash agentligi

### Tahririyat hay'ati:

Karimov Madjit  
(rais)  
Baratov Akmal  
(bosh muharrir)  
Urayeva Elvira  
Mirzayev Farxod  
Ermamatov Mirshod  
(bosh muharrir o'rinbosari)  
Normurodov Asror  
(mas'ul kotib)  
Sattiyev Abdulaziz  
Abbosov Avazbek  
Mirvaliyev Zoid

Bosishga ruxsat etildi: 31.07.2025  
Shartli bosma tabog'i: 5,4  
Nashriyot hisob tabog'i: 5,3  
Adadi 100. Buyurtma №2-A - 25

Bilim va malakalarni baholash agentligi  
bosmaxonasida chop etildi.

### Nashrga tayyorlovchilar:

A. Normurodov

### Muharrir:

N.Abduraxmanova

### Kompyuterda sahifalovchi:

Y. To'rayev

### Tahririyat manzili:

100084, Toshkent shahri,  
Bog'ishamol ko'chasi, 12-uy.

© “Axborotnoma”

## MUNDARIJA

<b>Kirish</b> .....	3
<b>M.Dj. Ermamatov, A.B. Normurodov, A.R. Sattiyev</b> <b>Klassik va zamonaviy test nazariyalarida element xususiyatlari</b> .....	4
<b>Z.M. To'lanov, Q.P. Murodov</b> <b>Matematika fanidan bilimlarni muqobil javobli va yozma ish topshiriqlari asosida zamonaviy test nazariyalari asosida baholash</b> .....	27
<b>A.A. Abbosov</b> <b>Ko'p darajali ingliz tili testlarida matn-bankli bo'shliqlarni to'ldirish topshiriqlari: dizayn, ishonchlilik va CEFR bilan muvofiqlik</b> .....	53
<b>K.Q. Jalilov</b> <b>Milliy test tizimi uchun test tuzuvchi mutaxassislarni tayyorlash masalalari (o'zbek tilini bilish darajasi sertifikatini misolida)</b> .....	54
<b>Q.A. Amonov, A.A. Baratov</b> <b>Kimyo fanidan test natijalarining tafsilotlar asosidagi statistik tahlili</b> .....	65
<b>M.P. Abdullaeva</b> <b>Yozish va gapirish ko'nikmalarini baholovchi mutaxassislarni tayyorlash tizimi</b> .....	84

## CONTENTS

<b>M.J. Ermamatov, A.B. Normurodov, A.R. Sattiyev</b> <b>Item characteristics in classical and item test theories</b> ....	26
<b>Z.M. Tulanov, Q.P. Murodov</b> <b>Assessment of mathematics knowledge using modern test theories based on multiple-choice and written response tasks</b> .....	42
<b>A.A. Abbosov</b> <b>Intra-Text Gap-Filling in Multilevel English Language Tests: Design, Validity, and CEFR Alignment</b> .....	43
<b>K.K. Djalilov</b> <b>Issues of test item writers training for the national testing system (on the example of the uzbek language proficiency tests)</b> .....	64
<b>K.A. Amonov, A.A. Baratov</b> <b>Statistical analysis of chemistry test results on the basis of details</b> .....	83
<b>M.P. Abdullaeva</b> <b>Rater training system for assessing writing and speaking skills</b> .....	96

## KIRISH

“Axborotnoma” ilmiy-uslubiy jurnalining ushbu sonida pedagogik o‘lchovlar bo‘yicha ilmiy-uslubiy izlanishlar olib boruvchi mutaxassislar tomonidan olib borilgan tadqiqotlar natijalari haqida oltita maqola berilgan.

Birinchi maqolada 9-sinf o‘quvchilari uchun biologiya fanidan o‘tkazilgan test sinovi natijalarining tadqiqoti amalga oshirilgan. Tadqiqot doirasida elementlar (test topshiriqlari) qiyinlik darajalari zamonaviy psixometrik yondashuvlar – Rash va ikki parametrli logistik (2PL) modellari yordamida baholangan. Maqolada ushbu ikki model bilan hisoblangan qiyinlik darajalari, ular o‘rtasidagi farqlar, elementlarning ajratish darajasi qiymatlari, ularning diagnostik imkoniyatlari va amaliy qo‘llanilishi tahlil qilingan.

Ikkinchi maqolada test natijalarini baholashda politomik elementlar uchun zamonaviy psixometrik model – *umumlashtirilgan qisman kredit modeli* (ing. Generalized partial credit model - GPCM) qo‘llanilishi va u orqali yozma ishlarning bosqichma-bosqich baholash mezonlarini integratsiya qilish imkoniyatlari o‘rganilgan.

Uchinchi maqolada matn-bankli bo‘shliqni to‘ldirish topshiriqlarini ishlab chiqish prinsiplari, ularning ishonchliligi va Umumiy Yevropa Til Mezonlari (CEFR) bilan qanday muvofiqlashtirilishi muhokama qilinagan.

To‘rtinchi maqolada testning validligini ta‘minlashda test topshiriqlarini tuzishga jalb qilinadigan fan ekspertlari baholash va pedagogik o‘lchovlarning fundamental tamoyil va talablarini qay darajada tushunishlari hamda test tuzish jarayoniga tatbiq qila olishlari muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bilan birga, ta‘lim tizimidan baholash bilan shug‘ullanuvchi tashkilotlarga test topshiriqlarini tuzish uchun jalb qilinadigan aksar mutaxassislar baholash bo‘yicha tizimli bilimga ega emasligi va bu mazkur tashkilotlar tomonidan o‘tkaziladigan testlarning validligiga salbiy ta‘sir ko‘rsatishi haqida so‘z borgan. Shuningdek pedagogik dizaynning “orqaga qarab loyihalashtirish” modeli asosida tuzilgan va gibrid tarzda tashkil etilgan qisqa muddatli kurslar muammoni yechishga yordam berishi mumkinligi tahlil qilingan.

Beshinchi maqolada kimyo fanidan milliy sertifikat uchun o‘tkazilgan test sinovi natijalari asosida talabgorlarning hududlar, yosh va tillar kesimida statistik tahlillari amalga oshirildi. 25–35 yosh oralig‘idagi ishtirokchilarning natijalari boshqa yosh guruhlariga nisbatan yuqorili, aksincha 20 yoshgacha bo‘lgan talabgorlarning natijalari boshqa yosh guruhlariga nisbatan past ekanligi aniqlandi. Qiyinlik darajasi yuqori bo‘lgan test topshiriqlari test tafsilotiga asosan qaysi tematik mavzularga mos kelishi o‘rganilgan.

Oltinchi maqolada chet tillar bo‘yicha yozish va gapirish ko‘nikmalari uchun ekspertlarni masofaviy tayyorlash va ularni Bilimlarni baholash agentligining Chet tillarni bilish va egallash darajasini baholash boshqarmasi tomonidan tashkil etiladigan test sinovlarining yozish va gapirish ko‘nikmalarini baholash jarayoniga jalb etish bo‘yicha metodologiya tahlil qilingan. Maqolada chet tillar bo‘yicha fan mutaxassislari bo‘lgan nomzodlarni tanlab olish bosqichlari, ularning malakasini oshirish mexanizmi va shuningdek umuman bilimni baholash jarayonining sifatini oshirish va xolisligini ta‘minlash choralari e‘tibor qaratilgan.